

ΤΜΗΜΑ ΕΒΔΟΜΟ
(8ο ΔΙΑΚΟΠΩΝ)

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 22 Αυγούστου 2022 με την ακόλουθη σύνθεση: Ελένη Λυκεσά, Προεδρεύουσα Σύμβουλος, Δέσποινα Τζούμα και Ευφροσύνη Παπαδημητρίου, Σύμβουλοι, Αικατερίνη Μαρκοβίτη και Γεράσιμος Σταματάτος, Πάρεδροι με συμβουλευτική ψήφο.

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο: Παραστάθηκε η Αντεπίτροπος Επικρατείας Ειρήνη Κατσικέρη, κωλυμένου του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας.

Γραμματέας: Πελαγία Κρητικού, Προϊσταμένη Τμήματος, δικαστική υπάλληλος.

Για να αποφασίσει σχετικά με την από 12.8.2022 (ΑΒΔ)
προσφυγή ανάκλησης.

Του, ως ασκούντος ατομική επιχείρηση καθαρισμού με τον διακριτικό τίτλο «....., εδρεύουσα στην (οδός), με ΑΦΜ, ο οποίος παραστάθηκε διά του πληρεξουσίου δικηγόρου του Σωτηρίου Κυβέλου (ΑΜ ΔΣΘ 9038).

Το Ελληνικό Δημόσιο εκπροσωπείται νόμιμα από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε δια της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Μαρίας Γραμματικάκη.

Για την ανάκληση της Πράξης του Ζ' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε:

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο του προσφεύγοντος, ο οποίος ζήτησε την παραδοχή της προσφυγής ανάκλησης.

Τη δικαστική πληρεξούσια του Ελληνικού Δημοσίου, η οποία δήλωσε ότι επαφίεται στην κρίση του Δικαστηρίου.

Την Αντεπίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, η οποία πρότεινε την απόρριψη της προσφυγής ανάκλησης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη εξ αποστάσεως κατ' άρθρο 295 παρ. 2 του ν. 4700/2020.

Σκέφθηκε σύμφωνα με το νόμο

και αποφάσισε τα ακόλουθα:

1. Για την άσκηση της υπό κρίση προσφυγής ανάκλησης έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό

2. Η προσφυγή αυτή έχει ασκηθεί εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκτώς και συνεπώς είναι τυπικώς δεκτή και πρέπει να εξετασθεί περαιτέρω ως προς τη βασιμότητα των λόγων της.

3. Με την υπό κρίση προσφυγή ζητείται η ανάκληση της Πράξης του Ζ' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την οποία κρίθηκε ότι κωλύεται η υπογραφή του σχεδίου σύμβασης μεταξύ του και της ατομικής επιχείρησης του προσφεύγοντος, με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας στις κτηριακές εγκαταστάσεις των υπηρεσιών αρμοδιότητας Περιφερειακής Διεύθυνσης του ανωτέρω ν.π.δ.δ., προϋπολογιζόμενης δαπάνης 1.236.510,21 ευρώ πλέον Φ.Π.Α. 296.762,45 (με το δικαίωμα παράτασης) και συμβατικού τιμήματος 795.120 ευρώ πλέον Φ.Π.Α. 190.828,80 ευρώ (χωρίς το δικαίωμα παράτασης).

4. Στην αιτιολογική σκέψη 81 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ διαλαμβάνεται ότι «Θα πρέπει επίσης να διευκρινιστεί ότι η ανάγκη να διασφαλιστεί ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν επαρκή χρόνο για την κατάρτιση κατάλληλων προσφορών μπορεί να έχει ως συνέπεια ότι η προθεσμία που ορίστηκε αρχικά θα πρέπει να παραταθεί. Η περίπτωση αυτή θα συντρέχει ιδίως όταν γίνονται σημαντικές αλλαγές στα έγγραφα

της προμήθειας. Θα πρέπει επίσης, στο πλαίσιο αυτό, να διευκρινιστεί ότι ως σημαντικές αλλαγές νοούνται, ιδίως όσον αφορά τις τεχνικές προδιαγραφές, οι αλλαγές ως προς τις οποίες οι οικονομικοί φορείς χρειάζονται επιπλέον χρόνο προκειμένου να τις κατανοήσουν και να ανταποκριθούν καταλλήλως. Θα πρέπει ωστόσο να καταστεί σαφές ότι οι αλλαγές αυτές δεν θα πρέπει να είναι τόσο ουσιώδεις ώστε να σημαίνουν ότι θα είχε επιτραπεί η συμμετοχή άλλων υποψηφίων, πέραν αυτών που είχαν αρχικά επιλεγεί, ή ότι η διαδικασία προμήθειας θα είχε προσελκύσει και άλλους φορείς για να συμμετάσχουν σε αυτήν. Η περίπτωση αυτή θα συντρέχει, ιδίως, όταν οι αλλαγές καθιστούν τη σύμβαση ή τη συμφωνία-πλαίσιο ουσιωδώς διαφορετική ως προς τον χαρακτήρα της, σε σχέση με αυτήν που είχε αρχικά προβλεφθεί στα έγγραφα της προμήθειας».

5. Ο ν. 4412/2016 ορίζει στο άρθρο 18 ότι «1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας (...) της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος (...) της ελευθερίας του ανταγωνισμού (...)», στο άρθρο 53, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 16 του ν. 4782/2021, ότι «1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις, ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρθρων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. 2. Τα έγγραφα της σύμβασης (...) περιέχουν ιδίως: α) (...) β) τους όρους και τα κριτήρια επιλογής, καθώς και τα ελάχιστα επίπεδα αυτών, σχετικά με τους λόγους αποκλεισμού, την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και την τεχνική ή/και επαγγελματική ικανότητα των υποψηφίων ή προσφερόντων (...)», στο άρθρο 27 ότι «1. Στις ανοικτές διαδικασίες (...) Η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών ανέρχεται σε 35 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης της προκήρυξης σύμβασης (...) 4. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να συνιμήσει κατά πέντε ημέρες την προθεσμία παραλαβής των προσφορών που ορίζεται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 όταν αποδέχεται την υποβολή προσφορών με ηλεκτρονικά μέσα (...)», στο άρθρο 60 ότι «1. Κατά τον καθορισμό των προθεσμιών παραλαβής των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής, οι

αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν υπόψη την πολυπλοκότητα της σύμβασης και τον χρόνο που απαιτείται για την προετοιμασία των προσφορών, υπό την επιφύλαξη των ελάχιστων προθεσμιών που καθορίζονται στα άρθρα 27 έως 31 (...) 3. Οι αναθέτουσες αρχές παρατείνουν την προθεσμία παραλαβής των προσφορών, ούτως ώστε όλοι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς να μπορούν να λάβουν γνώση όλων των αναγκαίων πληροφοριών για την κατάρτιση των προσφορών στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) (...) β) όταν τα έγγραφα της σύμβασης υφίστανται σημαντικές αλλαγές. Η διάρκεια της παράτασης είναι ανάλογη με τη σπουδαιότητα των πληροφοριών ή των αλλαγών (...)» και στο άρθρο 67 ότι «1. Οι αναθέτουσες αρχές προσφέρουν ελεύθερη, πλήρη, άμεση και δωρεάν ηλεκτρονική πρόσβαση στα έγγραφα της σύμβασης (...) 2. Εφόσον έχουν ζητηθεί εγκαίρως, οι αναθέτουσες αρχές παρέχουν σε όλους τους προσφέροντες που συμμετέχουν στη διαδικασία σύναψης σύμβασης συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με τις προδιαγραφές και οποιαδήποτε σχετικά δικαιολογητικά, το αργότερο έξι ημέρες πριν από τη λήξη της προθεσμίας που έχει οριστεί για την παραλαβή των προσφορών (...)».

6. Από τις διατάξεις που παρατέθηκαν, όπως ερμηνεύονται υπό το φως της παρατεθείσας στην σκέψη 4 αιτιολογικής σκέψης της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, συνάγεται ότι, κατά τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων οι αρχές της ίσης μεταχείρισης, της αποφυγής διακρίσεων και της διαφάνειας επιτάσσουν όπως όλοι οι όροι, οι προδιαγραφές και τα κριτήρια του διαγωνισμού αφενός μεν να καθορίζονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία εκ των προτέρων στην οικεία διακήρυξη (Δ.Ε.Ε. απόφαση της 10.5.2012, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών, C-368/10, σκ. 56, 88 και 109, απόφαση της 14.7.2016 TNS Dimarso, C-6/15 σκ. 23, Ελ. Συν. Έβδομο Τμήμα 1398/2021 κ.α.), αφετέρου δε να αποτελούν αντικείμενο επαρκούς δημοσιότητας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (Δ.Ε.Ε. απόφαση της 24.1.2008 Λιανάκης, C-532/06 σκ. 40, VI Τμήμα 1766/2019 σκ. II.B.). Η αναθέτουσα αρχή δύναται, υπό τις αναφερόμενες στο νόμο προϋποθέσεις, να επιφέρει τροποποιήσεις, ακόμη και σημαντικές, σε επιμέρους όρους της διακήρυξης μετά τη δημοσίευση της προκήρυξης του διαγωνισμού, Δ.Ε.Ε. απόφαση της 5.4.2017 Borta UAB, C-298/15,

σκ. 70-77, ιδίως σκ. 74). Σε περίπτωση, όμως, που κριθεί αναγκαία η ουσιώδης τροποποίηση των όρων του διαγωνισμού, οι νέοι όροι απαιτείται να υποβληθούν στις ίδιες διατυπώσεις δημοσιότητας, που προβλέπονται για την αρχική διακήρυξη, ήτοι σε δημοσίευση στα προβλεπόμενα μέσα με τήρηση των ελάχιστων προθεσμιών δημοσίευσης (ΕλΣυν VI Τμ. 526/2020, πρβλ. ΕλΣυν Τμ. Μειζ. Επτ. Συνθ. 1563/2019, 7380/2015, VI Τμ. 1248/2019, 644/2016). Εξάλλου, στο μέτρο που δεν επέρχεται ουσιώδης τροποποίηση των όρων της διακήρυξης, η αναθέτουσα αρχή έχει την ευχέρεια να παρέχει σε όλους τους προσφέροντες, συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με τις προδιαγραφές και οποιαδήποτε σχετικά δικαιολογητικά του διαγωνισμού, το αργότερο έξι ημέρες πριν από τη λήξη της προθεσμίας παραλαβής των προσφορών (ΣτΕ 444/2022, ΕΑ 473/2010). Οι διευκρινίσεις που παρέχονται με το νόμιμο τρόπο δεν απαιτείται να υποβληθούν στις πλήρεις διατυπώσεις δημοσιότητας, αλλά εντάσσονται στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού, συμπληρώνοντας τους σχετικούς όρους της διακήρυξης, και δεσμεύουν τους προσφέροντες (ΣτΕ 147/2022 828/2019 επτ., 827/2019 επτ, ΕΑ ΣτΕ 401/2018, 400/2018).

7. Από τα εκτιθέμενα στην προσβαλλόμενη πράξη σε συνδυασμό με τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα:

8. Με την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου τουεγκρίθηκε η διενέργεια ανοικτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού για την ανάθεση υπηρεσιών καθαριότητας των κτιρίων των Υπηρεσιών αρμοδιότητας της Περιφερειακής Διεύθυνσης, προϋπολογιζόμενης δαπάνης 824.340,14 ευρώ πλέον Φ.Π.Α. για δύο έτη, με δικαίωμα παράτασης (προαίρεσης) δαπάνης 412.170,07 ευρώ πλέον Φ.Π.Α. για 12 επιπλέον μήνες. Σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης (.....), κριτήριο ανάθεσης ορίστηκε η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά με βάση την τιμή (άρθρα 1.3 και 2.3.1).

9. Στο άρθρο 2.1.3 («Παροχή Διευκρινίσεων») της διακήρυξης ορίστηκε ότι «Τα σχετικά αιτήματα παροχής διευκρινίσεων υποβάλλονται ηλεκτρονικά (...), το αργότερο μέχρι και οκτώ (8) ημέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής

προσφορών και απαντώνται αντίστοιχα στο δικτυακό τόπο του διαγωνισμού μέσω (...) του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. Αιτήματα παροχής συμπληρωματικών πληροφοριών – διευκρινίσεων υποβάλλονται από εγγεγραμμένους στο σύστημα οικονομικούς φορείς, (...) Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να παρατείνει την προθεσμία παραλαβής των προσφορών (άρθρο 67 παρ. 3 του Ν.4412/2016), ούτως ώστε όλοι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς να μπορούν να λάβουν γνώση όλων των αναγκαίων πληροφοριών για την κατάρτιση των προσφορών στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) (...) β) Όταν τα έγγραφα της σύμβασης υφίστανται σημαντικές αλλαγές. Η διάρκεια της παράτασης θα είναι ανάλογη με τη σπουδαιότητα των πληροφοριών που ζητήθηκαν ή των αλλαγών. Όταν οι πρόσθετες πληροφορίες δεν έχουν ζητηθεί έγκαιρα ή δεν έχουν σημασία για την προετοιμασία κατάλληλων προσφορών, δεν απαιτείται παράταση των προθεσμιών. Τροποποίηση των όρων της διαγωνιστικής διαδικασίας (πχ αλλαγή/μετάθεση της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών, καθώς και σημαντικές αλλαγές των εγγράφων της σύμβασης, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο) δημοσιεύεται στην ΕΕΕΕ (με το τυποποιημένο έντυπο Διορθωτικό) και στο ΚΗΜΔΗΣ.», στο άρθρο 2.2.5 («Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια») ότι «Όσον αφορά στην οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται να διαθέτουν γενικό ετήσιο κύκλο εργασιών για τα ακόλουθα έτη: 1. έτος (2018) κύκλος εργασιών (...) 2. έτος (2019) κύκλος εργασιών (...) 3. έτος (2020) κύκλος εργασιών (...)» (χωρίς να αναφέρονται τα ποσά του απαιτούμενου κύκλου εργασιών για τα έτη 2018 έως 2020), στο άρθρο 2.2.6 («Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα») ότι «Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται να έχουν εκτελέσει τουλάχιστον τρεις (3) συμβάσεις, αναλόγου φύσεως με το αντικείμενο του διαγωνισμού (ήτοι συμβάσεις παροχής υπηρεσιών καθαριότητας), ύψους στο 100% του προϋπολογισμού του εν λόγω διαγωνισμού, οι οποίες να έχουν υλοποιηθεί κατά τα τρία (3) τελευταία χρόνια πριν από τη συμμετοχή τους στο διαγωνισμό έτη και σε περίπτωση που

δραστηριοποιούνται για μικρότερο της τριετίας χρονικό διάστημα, να έχουν υλοποιηθεί κατά το μικρότερο αυτό χρονικό διάστημα», στο άρθρο 2.2.9 («Κανόνες απόδειξης ποιοτικής επιλογής») ότι «Το δικαίωμα συμμετοχής των οικονομικών φορέων και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής τους, όπως ορίζονται στις παραγράφους 2.2.1 έως 2.2.8, κρίνονται κατά την υποβολή της προσφοράς δια του ΕΕΕΣ κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 2.2.9.1, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών της παραγράφου 2.2.9.2 (...) και κατά τη σύναψη της σύμβασης (...)», στο άρθρο 2.2.9.1 ότι «Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς: α) (...) β) πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής των παραγράφων (...) 2.2.5, 2.2.6 (...) της παρούσης, προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους ως δικαιολογητικό συμμετοχής, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 1 και 3 του ν. 4412/2016 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) (...)», στο άρθρο 2.2.9.2 («Αποδεικτικά μέσα») ότι «Α. Για την απόδειξη (...) της πλήρωσης των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής κατά τις παραγράφους (...) 2.2.5, 2.2.6 (...) οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν τα δικαιολογητικά του παρόντος. Η προσκόμιση των εν λόγω δικαιολογητικών γίνεται κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 3.2 από τον προσωρινό ανάδοχο. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας (...) Β.3. Για την απόδειξη της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι υποψήφιοι απαιτείται με ποινή αποκλεισμού να προσκομίσουν: α) Αντίγραφο ή απόσπασμα ισολογισμών των τριών (3) τελευταίων διαχειριστικών χρήσεων (...) ή β) Υπεύθυνη Δήλωση του Ν.1599/1986, του συνολικού ύψους του ετήσιου κύκλου εργασιών τα τρία (3) τελευταία χρόνια (...) Β4. Για την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας της παραγράφου 2.2.6 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν με ποινή αποκλεισμού τουλάχιστον τρεις (3) συμβάσεις, αναλόγου φύσεως με το αντικείμενο του διαγωνισμού (ήτοι συμβάσεις παροχής υπηρεσιών καθαριότητας), ύψους στο 100% του προϋπολογισμού του εν λόγω διαγωνισμού, οι οποίες να έχουν υλοποιηθεί

κατά τα τρία (3) τελευταία χρόνια πριν από τη συμμετοχή τους στο διαγωνισμό έτη και σε περίπτωση που δραστηριοποιούνται για μικρότερο της τριετίας χρονικό διάστημα, να έχουν υλοποιηθεί κατά το μικρότερο αυτό χρονικό διάστημα. Ο κατάλογος πρέπει να συνταχθεί σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα (...) Σημειώνεται ότι (...) υποβάλλεται βεβαίωση καλής εκτέλεσης ή ανάλογο πιστοποιητικό Δημοσίας Αρχής ή δήλωση πελάτη-ιδιώτη κατά περίπτωση (...)» και στο άρθρο 2.4.3 («Περιεχόμενα Φακέλου Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά») ότι «2.4.3.1 ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για την συμμετοχή των προσφερόντων στη διαγωνιστική διαδικασία περιλαμβάνουν με ποινή αποκλεισμού τα ακόλουθα στοιχεία: α) το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) (...), β) την εγγύηση συμμετοχής (...) Οι προσφέροντες συμπληρώνουν το σχετικό υπόδειγμα ΕΕΕΣ, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας διακήρυξης ως Παράρτημα αυτής (...) 2.4.3.2 ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ (...) Η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί με το κεφάλαιο “Τεχνικές Προδιαγραφές” του Παραρτήματος της παρούσας Διακήρυξης. Συγκεκριμένα, θα πρέπει να περιλαμβάνει, επί ποινή αποκλεισμού, τα ακόλουθα: (α) Το παραγόμενο από το ΕΣΗΔΗΣ σχετικό ηλεκτρονικό αρχείο, σε μορφή pdf, ψηφιακά υπογεγραμμένο. (β) Υπογεγραμμένη ψηφιακά την «Τεχνική Προσφορά», σύμφωνα με το υπόδειγμα του Παραρτήματος II. (γ) Έγγραφο με τα στοιχεία του συντονιστή των εργαζομένων που παρέχουν τις ζητούμενες υπηρεσίες, σύμφωνα με το υπόδειγμα του Παραρτήματος V. (δ) Κατάλογο των Τεχνικών Μέσων που θα χρησιμοποιήσει ο διαγωνιζόμενος για την εκτέλεση της υπηρεσίας, σύμφωνα με το υπόδειγμα του Παραρτήματος VI. (ε) Υπεύθυνη Δήλωση της παρ. 4 του άρθρου 8 Ν. 1599/1986 (Α΄ 75) του προσφέροντος, στην οποία θα αναφέρεται ότι τα απολυμαντικά προϊόντα πρέπει να είναι εγκεκριμένα από τον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων (ΕΟΦ) και να φέρουν τον αριθμό αδείας κυκλοφορίας τους. (στ) Υπεύθυνη Δήλωση της παρ. 4 του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 (Α΄ 75) στην οποία δηλώνει ότι ως ανάδοχος :i) με την έναρξη παροχής των υπηρεσιών θα αναρτά το πρόγραμμα των απασχολουμένων στην

καθαριότητα σε εμφανές σημείο των χώρων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, ii) θα καταθέσει στην Αρχή, το αργότερο με την υπογραφή του συμφωνητικού, αντίγραφο του θεωρημένου από τις αρμόδιες υπηρεσίες του (Σ.ΕΠ.Ε.) προγράμματος εργασίας των απασχολούμενων του και δεσμεύεται ότι σε περίπτωση τροποποίησής του θα προσκομίζει το εκάστοτε ισχύον, iii) με την έκδοση του τιμολογίου παροχής υπηρεσιών του μήνα, θα προσκομίζει αντίγραφο της Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης (Α.Π.Δ.) του ΙΚΑ του προηγούμενου μήνα, που αφορά τους απασχολούμενους υπαλλήλους στην παρούσα σύμβαση καθαρισμού. Οι οικονομικοί 36 φορείς αναφέρουν το τμήμα της σύμβασης που προτίθενται να αναθέσουν υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνουν, η) Υπεύθυνη δήλωση για τον ορισμό του φυσικού προσώπου ως υπεύθυνου έργου και τον αναπληρωτή του». Επίσης, στο οικείο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης, στο Μέρος IV («Κριτήρια Επιλογής»), οι προσφέροντες καλούνταν να απαντήσουν με τη γενική ένδειξη «Ναι», αν πληρούσαν όλα τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής του διαγωνισμού.

10. Περίληψη της διακήρυξης του διαγωνισμού απεστάλη προς δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις και δημοσιεύτηκε στις ενώ η αρχική προθεσμία υποβολής προσφορών (.....) παρατάθηκε, με διορθωτικές περιλήψεις που απεστάλησαν στις και και δημοσιεύτηκαν στην ίδια Εφημερίδα στις και, αντίστοιχα, αρχικά για τις και στη συνέχεια για τις Το πλήρες κείμενο της διακήρυξης καταχωρίστηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων στις (ΑΔΑΜ:).

11. Ακολούθως, με το έγγραφο της Περιφερειακής Διεύθυνσης του «προς κάθε ενδιαφερόμενο», κατόπιν ερωτημάτων που είχαν κατατεθεί για τον επίμαχο διαγωνισμό, διευκρινίστηκαν τα εξής: «1. Αναφορικά με τα κριτήρια επιλογής που αφορούν στην Τεχνική και Επαγγελματική ικανότητα των συμμετεχόντων (...) Στο άρθρο 2.2.6 της

Διακήρυξης αναφέρονται τα εξής: (...) Ως εκ τούτου: - Σχετικά με τις συμβάσεις που θα κατατεθούν για τον εν θέματι διαγωνισμό θα πρέπει η καθεμία να καλύπτει το 100% του προϋπολογισμού (η κάθε μία και όχι αθροιστικά) ανά έτος και όχι του συνολικού προϋπολογισμού, δεδομένου ότι το αντικείμενο του διαγωνισμού αφορά σε παροχή υπηρεσιών για δύο έτη. – οι εν λόγω συμβάσεις δεν θα περιλαμβάνουν τον προϋπολογισμό της παράτασης – Οι συμβάσεις αυτές θα αφορούν στο χρονικό διάστημα πριν από την εμπρόθεσμη υποβολή προσφοράς, πχ αν η ημερομηνία υποβολής της προσφοράς είναι η 07/2/2022 θα υπολογιστεί το χρονικό διάστημα από 07/2/2022 και για μια τριετία πίσω, δηλαδή μέχρι 06-2-2019 (...) 2. Αναφορικά με το άρθρο 2.4.3.2 «ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ» της αριθμ. Διακήρυξης σας διευκρινίζουμε τα εξής: - εκ παραδρομής αναφέρθηκαν τα ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ V & VI (...) - στο στ´ (η) Υπεύθυνη δήλωση για τον ορισμό του φυσικού προσώπου ως υπεύθυνου έργου και τον αναπληρωτή του θα πρέπει να υποβληθεί Υπεύθυνη Δήλωση με τον ορισμό του φυσικού προσώπου ως υπεύθυνου έργου (...) - Όσον αφορά τον όρο συντονιστή ταυτίζεται με τους όρους του υπεύθυνου έργου και του επόπτη (...). Το έγγραφο αυτό κοινοποιήθηκε ηλεκτρονικά στις, με ένδειξη «Όλοι οι συμμετέχοντες», στον διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού στο Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων.

12. Έως την καταληκτική ημερομηνία (.....), προσφορές υπέβαλαν 6 οικονομικοί φορείς (1.
.....
....., 2.
.....
....., 3., 4.
.....
....., 5.
....., 6.
.....). Κατόπιν ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής των προσφερόντων, ήτοι του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης και της εγγυητικής επιστολής

συμμετοχής, η Επιτροπή Διαγωνισμού διεπίστωσε ότι αυτά ήταν σύμφωνα με όσα ορίζονταν στον διαγωνισμό. Ακολούθως, η Επιτροπή Διαγωνισμού προχώρησε στην αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών και διαπίστωσε ότι α) οι τεχνικές προσφορές της πρώτης και της δεύτερης προσφέρουσας δεν πληρούσαν τους όρους του διαγωνισμού, με την αιτιολογία ότι οι προσφέρουσες δεν προσκόμισαν 3 συμβάσεις ανάλογης φύσης με το αντικείμενο του διαγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 2.2.6 της διακήρυξης (όπως αυτό διευκρινίστηκε με το έγγραφο της αναθέτουσας αρχής), καθώς και ότι δεν προσκόμισαν αποδεικτικά του ετήσιου κύκλου εργασιών τους για τα έτη 2018 – 2020, σύμφωνα με το άρθρο 2.2.5 της διακήρυξης, β) οι τεχνικές προσφορές του τρίτου προσφέροντος και της τέταρτης προσφέρουσας δεν πληρούσαν τους όρους του διαγωνισμού, με την αιτιολογία ότι στις προσφορές τους δεν περιλαμβάνονταν, όπως επί ποινή αποκλεισμού προβλέφθηκε στο άρθρο 2.4.3.2 περ. γ' της διακήρυξης, έγγραφο με τα στοιχεία του συντονιστή των εργαζομένων που θα παρείχαν τις ζητούμενες υπηρεσίες, γ) η τεχνική προσφορά της πέμπτης προσφέρουσας δεν πληρούσε τους όρους του διαγωνισμού, με την αιτιολογία ότι η προσφέρουσα δεν προσκόμισε 3 συμβάσεις ανάλογης φύσης με το αντικείμενο του διαγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 2.2.6 της διακήρυξης (όπως αυτό διευκρινίστηκε με το έγγραφο της αναθέτουσας Αρχής), καθώς και ότι τα στοιχεία της υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 2.4.3.2 περ. η' της διακήρυξης δεν ταυτίζονταν με τα στοιχεία του εγγράφου του άρθρου 2.4.3.2 περ. γ' της διακήρυξης, δ) η τεχνική προσφορά του έκτου προσφέροντος πληρούσε τους όρους του διαγωνισμού (..... πρακτικό). Στη συνέχεια, η Επιτροπή Διαγωνισμού προχώρησε στην ηλεκτρονική αποσφράγιση και αξιολόγηση της οικονομικής προσφοράς του μόνου προκριθέντος (.....), ποσού 795.120 ευρώ πλέον Φ.Π.Α. για δύο έτη, και εισηγήθηκε την ανάδειξή του ως προσωρινού αναδόχου (..... πρακτικό). Τα και πρακτικά εγκρίθηκαν με τη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του

13. Με την προσβαλλόμενη Πράξη κρίθηκε ότι κωλύεται η υπογραφή του υποβληθέντος προς έλεγχο σχεδίου σύμβασης για τους ακόλουθους λόγους: α) Ο όρος του άρθρου 2.2.6 της διακήρυξης για την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα των υποψήφιων οικονομικών φορέων είναι αμφίσημος, αφενός σε σχέση με το αν οι υποψήφιοι όφειλαν να έχουν εκτελέσει αθροιστικά τρεις συμβάσεις ανάλογης φύσης συνολικού ποσού ίσου με το 100% του προϋπολογισμού της προς ανάθεση σύμβασης ή τρεις συμβάσεις ποσού ίσου με το 100% του ανωτέρω προϋπολογισμού η καθεμία, και αφετέρου σε σχέση με το αν το 100% του προϋπολογισμού της προς ανάθεση σύμβασης αφορούσε στον προϋπολογισμό μόνο της διετούς διάρκειάς της ή και της παράτασής της. Επίσης, ο όρος αυτός κρίθηκε και αόριστος σε σχέση με τον τρόπο υπολογισμού της τριετίας από τη συμμετοχή των υποψηφίων στον διαγωνισμό, καθώς δεν εξειδικεύεται το ακριβές χρονικό σημείο της εν λόγω συμμετοχής (π.χ. καταληκτική προθεσμία υποβολής προσφορών ή ημερομηνία υποβολής προσφοράς του οικονομικού φορέα). Δεδομένης της ανωτέρω πολλαπλής αμφισημίας και αοριστίας, με το έγγραφο της Περιφερειακής Διεύθυνσης του δεν διευκρινίστηκε απλώς, κατά την κρίση του Κλιμακίου, αλλά τροποποιήθηκε ουσιωδώς το άρθρο 2.2.6, με τον καθορισμό, το πρώτον, σαφούς και ορισμένου κριτηρίου τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, με συνέπεια να έπρεπε να τηρηθούν εκ νέου οι νόμιμες διατυπώσεις δημοσιότητας και, ιδίως, η δημοσίευση συμπληρωματικής προκήρυξης του διαγωνισμού στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων και δεν ήταν επαρκής τρόπος δημοσιότητας η αποστολή στις, ήτοι 24 ημέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών (.....), του εγγράφου υπό τη μορφή διευκρίνισης, προς όσους οικονομικούς φορείς είχαν ήδη εγγραφεί στον διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ. Επιπλέον, με το έγγραφο τροποποιήθηκε και το άρθρο 2.4.3.2 περ. γ' και η' της διακήρυξης, καθώς ορίστηκε ότι το πρόσωπο του συντονιστή της περ. γ' ταυτίζεται με αυτό του υπεύθυνου έργου της περ. η'. Δεδομένου δε ότι για τα ανωτέρω πρόσωπα οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς

όφειλαν να υποβάλουν ξεχωριστά δικαιολογητικά επί ποινή αποκλεισμού (έγγραφο με τα στοιχεία του συντονιστή, σύμφωνα με την περ. γ΄ του άρθρου 2.4.3.2, και υπεύθυνη δήλωση για τον ορισμό του υπεύθυνου έργου και του αναπληρωτή του, σύμφωνα με την περ. η΄ του ίδιου άρθρου), η εν λόγω τροποποίηση ήταν ουσιώδης και έπρεπε να τηρηθούν και γι' αυτή οι προαναφερθείσες διατυπώσεις δημοσιότητας. β). Μη νομίμως αποκλείστηκαν η πρώτη (.....
.....
.....) και η δεύτερη προσφέρουσα (.....
.....
.....), με τη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του, λόγω μη υποβολής δικαιολογητικών για την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής των άρθρων 2.2.5 και 2.2.6 της διακήρυξης. Τούτο διότι από τους όρους των άρθρων 2.2.9, 2.2.9.1, 2.2.9.2 περ. Α, 2.4.3.1 και 2.4.3.2 της διακήρυξης (άρθρο 79 παρ. 1 του ν. 4412/2016) συνάγεται ότι οι προσφέροντες δεν είχαν τέτοια υποχρέωση κατά το στάδιο κατάθεσης των προσφορών τους, καθώς η υποβολή Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης από μέρους τους συνιστούσε προαπόδειξη ότι πληρούσαν τα κριτήρια επιλογής του διαγωνισμού, συμπεριλαμβανομένων αυτών των άρθρων 2.2.5 και 2.2.6, χωρίς να απαιτείται να προσκομίσουν περαιτέρω δικαιολογητικά μαζί με τα δικαιολογητικά συμμετοχής ή την τεχνική προσφορά τους. Περαιτέρω, μη νομίμως αποκλείστηκε η πέμπτη προσφέρουσα (.....
.....
.....), με την ίδια απόφαση, λόγω μη υποβολής δικαιολογητικών για την πλήρωση του κριτηρίου επιλογής του άρθρου 2.2.6 της διακήρυξης και λόγω του ότι τα στοιχεία του υπεύθυνου έργου που αναφέρονταν στην υποβληθείσα από αυτή υπεύθυνη δήλωση της περ. η΄ του άρθρου 2.4.3.2 της διακήρυξης, δεν ταυτίζονταν με τα στοιχεία του συντονιστή που αναφέρονταν στο έγγραφο της περ. γ΄ του ίδιου άρθρου. Τούτο διότι η προσφέρουσα, όπως προαναφέρθηκε, δεν είχε υποχρέωση να υποβάλει άλλα δικαιολογητικά, πλην του

Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης, κατά το στάδιο υποβολής της προσφοράς της, για την απόδειξη της πλήρωσης του κριτηρίου του άρθρου 2.2.6 της διακήρυξης, ενώ η απαίτηση για ταύτιση του προσώπου του υπεύθυνου έργου και του συντονιστή παροχής των υπηρεσιών προβλέφθηκε με μη νόμιμη, λόγω μη τήρησης των απαιτούμενων διατυπώσεων δημοσιότητας, ουσιώδη τροποποίηση των όρων της διακήρυξης. Οι πλημμέλειες αυτές κρίθηκαν ουσιώδεις διότι οδήγησαν σε αποκλεισμό των ανωτέρω προσφερόντων από τη διαδικασία του διαγωνισμού, χωρίς να αποσφραγισθεί και να αξιολογηθεί η οικονομική προσφορά τους.

14. Με την υπό κρίση προσφυγή ανάκλησης προβάλλεται ότι α) ως προς τον πρώτο διακωλυτικό λόγο ουδεμία αοριστία ή αμφισημία υπάρχει στους όρους των άρθρων 2.2.6 και 2.4.3.2 περ. γ' και η' της διακήρυξης, από τη διατύπωση των οποίων σαφώς προκύπτει η αληθής έννοια των σχετικών απαιτήσεών της. Σε κάθε περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή προέβη, για λόγους διαφάνειας και ανάπτυξης του ευρύτερου δυνατού ανταγωνισμού, τηρώντας πλήρως τη νόμιμη διαδικασία παροχής διευκρινίσεων, σε επιτρεπτή αποσαφήνιση του περιεχομένου των επίμαχων όρων και όχι σε ουσιώδη τροποποίηση των εγγράφων της σύμβασης, αφού, με το έγγραφο δεν εισήχθη κάποιος επιπρόσθετος ή διαφορετικός όρος αλλά επεξηγήθηκε με αναλυτικότερο λεκτικό τρόπο το ακριβές νόημα όρων που ήδη είχαν διατυπωθεί στην διακήρυξη και β) η αναθέτουσα αρχή με νόμιμη αιτιολογία απέκλεισε από τη συνέχεια της διαγωνιστικής διαδικασίας τις πρώτη, δεύτερη και πέμπτη από τις προσφέρουσες, καθόσον από την λεκτική αναφορά του άρθρου 2.2.9.2 της διακήρυξης σε «οικονομικούς φορείς» (παρ. Α), «προσφέροντες» οικονομικούς φορείς (παρ. Β.1) και «υποψηφίους» (παρ. Β3) συνάγεται η ειδική βούληση της αναθέτουσας αρχής να προσκομίσουν τα δικαιολογητικά απόδειξης των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής (άρθρα 2.2.5 και 2.2.6), επί ποινή αποκλεισμού, όλοι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς και όχι μόνο ο προσωρινός ανάδοχος. Η πρόβλεψη του άρθρου 2.2.9.2 ότι «Η προσκόμιση των εν λόγω δικαιολογητικών γίνεται κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 3.2 από τον προσωρινό ανάδοχο» δεν αντικρούσει την ανωτέρω ερμηνευτική εκδοχή αλλά έχει την έννοια ότι όλοι οι

οικονομικοί φορείς οφείλουν να προσκομίσουν τα αναφερόμενα στο άρθρο 2.2.9.2 δικαιολογητικά για την απόδειξη των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής κατά το πρώτο από τα τρία χρονικά στάδια αξιολόγησης των προσφορών τους (υποβολή της προσφοράς), ειδικά δε ο προσωρινός ανάδοχος προσκομίζει τα ίδια δικαιολογητικά (σε έντυπη και ηλεκτρονικής μορφή) για την απόδειξη συνδρομής των ζητούμενων απαιτήσεων και στα λοιπά χρονικά στάδια της διαδικασίας (υποβολή των δικαιολογητικών κατακύρωσης καθώς και πριν την υπογραφή της σύμβασης). Οι ανωτέρω απαιτήσεις ερείδονται σε ειδικούς κανονιστικούς όρους, οι οποίοι έχουν εισαχθεί με την επίμαχη διακήρυξη και κατισχύουν των γενικών διατάξεων του ν. 4412/2016. Εξάλλου, εάν οι αποκλεισθείσες έκριναν ότι υφίσταται αοριστία ως προς τους επίμαχους όρους της διακήρυξης, όφειλαν οι ίδιες να ζητήσουν σχετικές διευκρινίσεις από την αναθέτουσα αρχή και επομένως νομίμως αποκλείστηκαν η πρώτη και η δεύτερη από τις ανωτέρω προσφέρουσες, καθόσον δεν υπέβαλαν με τον φάκελο της προσφοράς τους τα δικαιολογητικά απόδειξης των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής που προβλέπονται στα άρθρα 2.2.5 και 2.2.6. και δεν αρκεί η υποβολής εκ μέρους τους του οικείου Ε.Ε.Ε.Σ.. Ομοίως νομίμως αποκλείστηκε και η πέμπτη από τις ανωτέρω προσφέρουσες (μη υποβολή δικαιολογητικών του άρθρου 2.2.6), ως προς την οποία συντρέχει και περαιτέρω λόγος αποκλεισμού, αφού τα στοιχεία του υπεύθυνου του έργου, που αναφέρονταν στην υποβληθείσα από αυτήν υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 2.4.3.2. περ. η' δεν ταυτίζονταν με τα στοιχεία του συντονιστή που αναφέρονταν στο έγγραφο της περ. γ' του ίδιου άρθρου, κατά παράβαση των διευκρινίσεων που δόθηκαν με το έγγραφο, το οποίο εντάχθηκε στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού και δέσμευες όλους τους προσφέροντες, αφού αναρτήθηκε στον ηλεκτρονικό χώρο του ΕΣΗΔΗΣ.

15. Ενόψει των ανωτέρω, ο πρώτος λόγος ανάκλησης παρίσταται βάσιμος. Ειδικότερα, με το έγγραφο της αναθέτουσας αρχής δεν τροποποιήθηκαν οι όροι της επίμαχης διακήρυξης ούτε εισήχθησαν το πρώτον νέες προϋποθέσεις συμμετοχής στο διαγωνισμό αλλά διευκρινίσθηκε, με αναλυτικότερη λεκτική διατύπωση, η αληθής έννοια των διαλαμβανομένων στα άρθρα 2.2.6 και

2.4.3.2 περ. γ' και η' κανονιστικών όρων. Συγκεκριμένα, με τις δοθείσες διευκρινίσεις ήρθη, ως προς το άρθρο 2.2.6, η οφειλόμενη στην ασαφή διατύπωση της διακήρυξης αμφισημία σε σχέση α) με το αν οι υποψήφιοι όφειλαν να έχουν εκτελέσει αθροιστικά τρεις συμβάσεις ανάλογης φύσης συνολικού ποσού ίσου με το 100% του προϋπολογισμού της προς ανάθεση σύμβασης ή τρεις συμβάσεις ποσού ίσου με το 100% του ανωτέρω προϋπολογισμού η καθεμία, β) με το αν το 100% του προϋπολογισμού της προς ανάθεση σύμβασης αφορούσε στον προϋπολογισμό μόνο της διετούς διάρκειάς της ή και της παράτασής της και γ) με τον τρόπο υπολογισμού της τριετίας, εντός της οποίας πρέπει να έχουν εκτελεσθεί οι προηγούμενες συμβάσεις, και ειδικότερα, εάν η τριετία αυτή υπολογίζεται με αφετηρία την καταληκτική προθεσμία υποβολής προσφορών ή την ημερομηνία υποβολής της προσφοράς από τον οικείο οικονομικό φορέα. Ομοίως, ως προς το άρθρο 2.4.3.2 περ. γ' και η' ήρθη η αμφισημία ως προς το εάν το πρόσωπο του συντονιστή της περ. γ' ταυτίζεται με αυτό του υπεύθυνου έργου της περ. η' ή όχι. Με τις διευκρινίσεις της αναθέτουσας αρχής επεξηγήθηκε, συνεπώς, προς άρση οιασδήποτε αμφιβολίας, η αληθής έννοια των επίμαχων κανονιστικών όρων, ως προς τους οποίους και η ίδια η προσβαλλομένη ουσιαστικά αποδέχεται ότι ήταν εξ αρχής υποστηρίξιμες συγκεκριμένες ερμηνευτικές εκδοχές. Η παραδοχή αυτή δεν αναιρείται από το γεγονός ότι με το έγγραφο της αναθέτουσας αρχής διευκρινίσθηκαν τρεις επιμέρους παράμετροι της ζητούμενης με το άρθρο 2.2.6 εμπειρίας (Πρ. Ζ' Κλ. με την οποία κρίθηκε σύννομη η παροχή ανάλογων διευκρινίσεων της ίδιας αναθέτουσας αρχής ως προς ταυτόσημο όρο διακήρυξης για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας σε άλλη περιφερειακή υπηρεσία). Εξάλλου, στην προκειμένη περίπτωση δεν αμφισβητείται ότι τηρήθηκαν οι επιβαλλόμενες στα άρθρα 2.1.3 της διακήρυξης και 67 παρ. 2 του ν. 4412/2016 διαδικαστικές διατυπώσεις, αφού οι διευκρινίσεις δόθηκαν ηλεκτρονικά 24 ημέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών (.....) σε όλους τους οικονομικούς φορείς που είχαν ήδη εγγραφεί στον διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού. Τέλος, από τις ανωτέρω ενέργειες τις αναθέτουσας αρχής δεν προκύπτει ότι απετράπη η συμμετοχή τρίτων

οικονομικών φορέων, αντιθέτως ένας μέσος επιμελής ενδιαφερόμενος ευλόγως θα ζητούσε, υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις που διεξήχθη η επίμαχη διαδικασία, την διευκρίνιση της έννοιας των επίμαχων όρων της διακήρυξης, όπως άλλωστε έπραξαν και οι λοιποί φορείς που συμμετείχαν τελικά στον διαγωνισμό.

16. Ως προς τον δεύτερο προβαλλόμενο λόγο ανάκλησης, ενόψει των αρχών της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης στα άρθρα 2.4.3.1 και 2.4.3.2. της διακήρυξης παρατίθενται κατά τρόπο ρητό, σαφή και εξαντλητικό τα δικαιολογητικά που όφειλαν επί ποινή αποκλεισμού να προσκομίσουν οι διαγωνιζόμενοι με τους φακέλους των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών τους προσφορών. Στα δικαιολογητικά αυτά δεν περιλαμβάνονται τα αποδεικτικά μέσα, τα οποία αναφέρονται στα άρθρα 2.2.9.2 B3 και 2.2.9.2 B4 και, κατά τη ρητή επεξήγηση της διακήρυξης (άρθρα 2.2.9.2.A και 3.2), υποβάλλονται προς απόδειξη πλήρωσης των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των άρθρων 2.2.5 και 2.2.6 από τον προσωρινό ανάδοχο μόνο και όχι από τους συμμετέχοντες στο στάδιο υποβολής των προσφορών, όπου αρκεί η υποβολή του Ε.Ε.Ε.Σ. για την προαπόδειξη πλήρωσης των σχετικών απαιτήσεων της (άρθρο 79 παρ. 1 του ν. 4412/2016). Η επίμαχη διακήρυξη αποδίδει πάγιους όρους των εγκεκριμένων από την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. πρότυπων τευχών διακηρύξεων παροχής υπηρεσιών (με μοναδική επιμέρους λεκτική διαφοροποίηση την αναφορά στο άρθρο 2.2.9.2. B3 σε «υποψηφίους» και όχι σε «οικονομικούς φορείς») και όχι ειδικούς κανονιστικούς όρους που κατισχύουν των γενικών νομοθετικών ρυθμίσεων, όπως αβασίμως προβάλλεται με την προσφυγή ανάκλησης. Ενόψει αυτών, μη νομίμως αποκλείστηκαν οι εταιρείες α)
.....
.....
..... και β)
....., με την αιτιολογία ότι δεν υπέβαλαν με τον φάκελο της τεχνικής τους προσφοράς, τα αποδεικτικά μέσα που πιστοποιούν τη συνδρομή των καθοριζομένων στα άρθρα 2.2.5 και 2.2.6 απαιτήσεων ποιοτικής επιλογής. Διάφορη, δε είναι, η προβλεπόμενη

στο άρθρο 2.2.9.2 ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής να ζητήσει από τους προσφέροντες, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας, ευχέρεια που δεν ασκήθηκε ρητώς και ειδικώς στην προκειμένη περίπτωση. Η αναθέτουσα αρχή όφειλε, συνεπώς, να κάνει αποδεκτές τις προσφορές των εν λόγω δύο διαγωνιζομένων και να τις προκρίνει στο επόμενο στάδιο ανοίγματος και αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών, από το οποίο παρατύπως αυτές παραλείφθηκαν, γεγονός που συνιστά ουσιώδη πλημμέλεια της διαγωνιστικής διαδικασίας, η οποία κωλύει την υπογραφή του υποβληθέντος προς έλεγχο σχεδίου σύμβασης. Τα αυτά ισχύουν, καταρχήν, και ως προς την επίσης αποκλεισθείσα εταιρεία
....., πλην όμως, αυτή νομίμως αποκλείστηκε περαιτέρω για τον λόγο ότι η υπεύθυνη δήλωση που υπέβαλε, σύμφωνα με το άρθρο 2.4.3.2. περ. η' της διακήρυξης για τον υπεύθυνο του έργου, δεν ταυτίζονταν με τα στοιχεία του συντονιστή που αναφέρονταν στο έγγραφο της περ. γ' του ίδιου άρθρου, κατά παράβαση των διευκρινίσεων που δόθηκαν με το έγγραφο, το οποίο, εντάχθηκε στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού και δέσμευε όλους τους προσφέροντες.

17. Κατ' ακολουθία και εφόσον παραμένει ο δεύτερος διακωλυτικός λόγος υπογραφής του ελεγχόμενου σχεδίου σύμβασης (αποκλεισμός των ανωτέρω δύο εταιριών), πρέπει η κρινόμενη προσφυγή να απορριφθεί και να μην ανακληθεί η προσβαλλόμενη Πράξη. Απορριπτόμενης της προσφυγής ανάκλησης, το παράβολο που κατατέθηκε για την άσκησή της πρέπει να καταπέσει υπέρ του Δημοσίου [άρθρα 310 παρ. 1 και 336 παρ. 1 της Δικ.Ελ.Συν. (ν. 4700/2020, Α' 127)].

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την προσφυγή ανάκλησης.

Δεν ανακαλεί την Πράξη του Ζ' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Διατάσσει την κατάπτωση υπέρ του Δημοσίου του κατατεθέντος παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στις 26 Αυγούστου 2022.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΥΣΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΕΛΕΝΗ ΛΥΚΕΣΑ

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΠΑΡΕΔΡΟΣ
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΣΤΑΜΑΤΑΤΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΠΕΛΑΓΙΑ ΚΡΗΤΙΚΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση του 11ου Τμήματος Διακοπών στο ακροατήριό του, στις 13 Σεπτεμβρίου 2022.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΣΩΤΗΡΙΑ ΝΤΟΥΝΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΠΕΛΑΓΙΑ ΚΡΗΤΙΚΟΥ